

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — " — "	Fél évre . . . 8 " — " — "		
Negyed évre . . . 2 " — " — "	Negyed évre . . . 4 " — " — "		
Egy óra . . . 1 " — " — "	Egy óra . . . 1 " — " — "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A szerb királyi pár utazása.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, ápril. 3.

Belgrádból jelentik, hogy Sándor szerb király és neje Draga királyné a jövő héten Szemendriába megy. A királyi pár mindaddig Szemendriában marad, míg Draga királyné életet ad gyermekének, mi e hóban várható.

A burok szabadságharca.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, ápril. 3.

A „Times”-nak jelentik Middleburgból, hogy a től közeledtélre való tekintettel, a burok észak felé a busmanok földje irányába vonultak, de a vasúti vonal mindkét oldalán cirkáló csapatokat hagynak hátra.

Budapest, ápr. 3.

Hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy Dewett csapata Botha seregével egyesült. Lorenzo-Marquezből azt táviratozzák, hogy a harctéren legközelebb igen fontos események fognak végbemenni. Botha és Dewett, a kik most 13.000 emberrel rendelkeznek, közös katonai akciót kezdenek French hadserege ellen.

Budapest, ápr. 3.

Londonból jelentik: Dél afrikai jelentés szerint Blood tábornok vette át annak a hadosztálynak vezényletét, amelyiknek eddig Paget tábornok volt a parancsnoka. A hadosztály haladéktalanul Botha serege ellen fog indutni. Reménylik, hogy Blood kedvezően fogja érvényesíteni tapasztalatait, a melyeket az indus hegyi törzsek ellen folytatott guerilla-harcokban szerzett.

Budapest, ápr. 3.

Londonból jelentik: A „Daily Express” fokföldi távirata szerint Brabant tábornok jelenti, hogy a burok betörése a fokföldi gyarmatokba megihusult.

Most észak felé vonulnak vissza, 22 ezer angol üldözi őket.

Budapest, április 3.

A „Daily Express” jelenti, hogy Dewett és Botha, hir szerint egyesültek. Állítólag 30.000 emberrel rendelkeznek és döntő harcra készülnek French tábornok ellen. A „Standard” lorenzo-marquezi értesülése szerint a délafrikai harctéren nagy dolgok készülnek.

Budapest, április 3.

Pretóriából jelentik: Pretória környékén kis bur csapatok portyáznak, amelyek összefogdossák az eltévedt barmokat és kisiklatni próbálják a vonatokat. — Az angolok gyöngye ellentállás után megszállták Warmbádot.

Budapest, április 3.

Londonból írják: A sajtóban felmerült az a hír, hogy Kitchener lefog mondani a délafrikai csapatok főparancsnokságáról, mert a kormány nincs megelégedve sem vele, sem jelentéseivel. Ezt a közleményt eddigelé még nem cáfolták meg.

Budapest, ápr. 3.

Londoni távirat jelenti, hogy a harctérről újabb hírek érkeznek. A burok erősen szervezkednek ismét s a közel napokban kemény harcra van kilátás.

A burok tegnap Newcastle közelében levegőbe röpítettek egy vonatot.

A pestis.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, április 3.

Fokvárosból jelentik, hogy a pestis mind nagyobb mérvet ölt. Vasárnap — egy napon — 800 kaffer halt meg pestisben. A hatóság elleni izgatottság óriási mérvet ölt, mivel semmiféle intézkedéseket sem tesz a vészszüntetésére.

Tözsde.

Budapest, április 3.

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.52	7.53
	1901. Októberre	7.60	7.62
Rozs	1901. Áprilisra	7.67	7.68
Zab	1901. Áprilisra	5.24	5.25
Tengeri	1901. Májusra	5.36	5.37

Több mandátum.

ápr. 3.

(L. L.) Budapest főváros közgyűlése legközelebb érdekes kérdéssel fog foglalkozni. Több belvárosi bizottsági tag ugyanis azt az indítványt terjesztette elő, hogy a város írjon fel a kormányhoz, hogy Bpest az országgyűlésre ezentul több képviselőt küldjön. Ez azt indítványt a közgyűlés nem sokára tárgyalni fog a s minden bizonynyal el is fogadja.

Hogy ez az indítvány kitünő ervekre támaszkodhatik, azt el kell ismerni. Ezt kénytelenek vagyunk megengedni mi is, akik pedig egyáltalán nem vagyunk szerelmeseek Budapestbe s nem a legjobb véleménynyel vagyunk a főváros népének politikai erkölcséről. Ha Budapest több képviselő küldésére nyer jogot s igyes választókerületei kisebbek lesznek, nagyon természetes, hogy még nagyobb, még korlátlanabb lesz a választókat orrukul fogva vezető kolompokok hatalma. Semmi haszon tehát abból se nemzeti szempontból, se az országgyűlés értelmi és erkölcsi színvonalának emelése szempontjából nem származik, ha Budapest nem 9, hanem akár 20 képviselőt küld is az országgyűlésbe, mert azok éppugy, mint a mostaniak, csak a klikkek apró érdekeit fogják képviselni s nem a polgárság politikai öntudatát és hazafias szenvedelmét.

A bpesti mandátumok számának szaporítása tehát csak az érdekszövetkezetek hatalmát és számát növelné anélkül, hogy a főváros szavának az ország közügyei intézésében nagyobb jelentőséget juttatna. Ez csak úgy volna elérhető, ha egyáltalán gondoskodás történnék arról, hogy a választói jogosultság kiterjesztessék olyan új elemekre is, melyek a kerületi hatalmasságok érdeklátásán kívül esnek. Tessek behozni az általános választói jogot a magyarul irni és olvasni tudás feltételéhez kötve, s ha ez meg lesz, akkor Bpest képviselőinek számát megszorítani csakugyan az el ven élet követelményevé válik s nem marad a holt számok hideg igazsága.

E nélkül — ismételjük — a bpesti mandátumok számának szaporítása csak egy számbeli hibát hozna helyre, de nem fűsitene fel a jövárosnak a klikkek moszatával beposványosodott politikai közéletét. Az indítványt azért örömmel üdvözljük, nem azért, mintha a magyar parlamentnek es közéletnek több olyan képviselőre volna szüksége, a minőket most a bpesti klikkek liferálnak, hanem mert újra felveti és napirendre tűzi a val. kerületek helyesebb beosztásának kérdését.

Micsoda különbségek vannak az egyes val. kerületek lakosainak száma közt. Szék, Bereck, Oláhfalva, Erzsébetváros, Vizakna, 2-3 ezer lakossal épp úgy 1 képviselőt választanak, mint Bpest 7-ik kerülete a maga 150 ezer lakosával. Hogy azoknak a kis erdélyi városoknak külön képviselő küldési joga bizonyos tekintetben nemzeti fontossággal bír, azt elismerjük. De az is igaz hogy ezek

a városok nagyobb részben elvesztették egykori kulturális és gazdasági jelentőségüket. Kivétel a dédelgetésük tehát nem bír többé igazi erkölcsi alappal s csak szemrehányásokra szolgáltat alkalmat. S éppen ezek a törzskerületek a választási korrupció főfeszkei. Itt virágzik legszemérmellenből a mandatum kereskedés s a választás jóformán nem egyéb licitációnál: ki ad többet érte? S innen kerülnek ki azok az alakok, a kiket a politikai közelet addig soha sem látott s a kiknek a megskasodása zudította fel oly ellenállhatlan erővel az összeférhetlenségi mozgalmat. Ezt az állapotot fentartani, nem lehet nemzeti érdek, ez csak egyes üzerek és kapaszkodók érdeke, akik szabott árban és biztos szállításra keresnek mandatumokat.

Egyáltalán azzal a nemzetiségi munkával csak a gyöngébbeket lehet ma már megijeszteni, annál inkább, mert egészen tisztán áll, hogy a kerületek mai beosztása nemhogy előnyben részesítene, de határozottan kisebb képviseltetésben részesíti a magyarságot.

1848 óta, mikor a val. kerületek beosztása megtörtént, nagyot változtak a népességi viszonyok. A felvidéken, mely akkor műveltségben, gazdaságban és népességben erősebb volt, pangás, sőt hatraesés állott be: viszont az alföldi népe megskasodott s kulturája bantolás lendületet vett. Tardhatlanná lett tehát a 48-iki beosztás, a mely szerint míg Lipóban, Turocban, Sarosban, Szepesben 16-20 világtól elmaradt írt választ 1-1 képviselőt, addig az Alföldön 50-70 vagyos értékes magyar gyakorolja ugyanezt a jogot.

Igy van ez különben nemcsak a vármegyei kerületekkel, hanem a városokkal is. Ott van pl. a fejlődésben egészen elakadt N.-Szében 20 ezer német lakossal s két képviselővel s ott van viszont H.-M.-Vásárhely több mint 60 ezer magyar lakossal s csak 1 képviselővel. A német Pozsony 50 ezer lakosa szintugy két képviselőt választ, mint a magyar Szeged 100 ezer lakosa. S vannak nagy fejlődésnek indult, igazán köz-

ponti jelentőséggel bíró városaink pl. Szombathely, N.-Kamizsa, melyek nem is választanak külön képviselőt. Ezekben a bajkon tanak külön képviselőt. Ezekben a bajkon tanak külön képviselőt. Ezekben a bajkon tanak külön képviselőt. Ezekben a bajkon tanak külön képviselőt.

Szülői konferenciák.

április 3.

A megváltozott életviszonyok új meg új intézmények leteremtésére vezetnek. Az emberi elme kutat, fűrkesz szemtelenül ama eszközök után, a melyekkel anyagi szükségleteit minél bővegebben kielégíthesse, de az erőmegtöltött haladás közben is természeti ösztöne meg-megállásra készletti, a mikor az erkölcsök, ideális eszmék birodalmában az egyensúly megbillenl hogy ott is niveláljon, egyengessen, irányítson.

Jozanabb életfelfogás, tisztább emberi, társadalmi erkölcsök után ahítozik a társadalom.

Csakis eme körülmény lehet megindítója azon mozgalomnak, mely a főváros különböző társadalmi rétegeiben a szülői konferenciákra vezetett.

A tanítók, tanárok, a szülőkkel közös értekezletre gyülekeznek, hogy ott nevelési kérdésekben megállapodjanak.

Szokatlannak, sőt különösnek tetsző vállalkozással állunk szemben már azért is, mert a rendezők, gyűlésezők eddigi gyűléseiken csak odaig jutottak, hogy megállapították és jegyzőkönyvbe vetették, hogy nem tudják, miről tanácskozzanak.

Hogy a férfiak tapasztalataik, tudásuk, bölcsesége pedagógiai eszközszekkekhez legyenek kénytelen folyamadai, azt nem hihetjük el. A pályájára készülő tanár élettapasztalatokban gazd, gyűlésezők eddigi gyűléseiken csak odaig jutottak, hogy megállapították és jegyzőkönyvbe vetették, hogy nem tudják, miről tanácskozzanak.

Hogyan állunk a társadalmi erkölcsök, ideális eszmék birodalmában az egyensúly megbillenl hogy ott is niveláljon, egyengessen, irányítson.

Tollrajzok a régi Debreczenről.

Papírra vetette: **Zoltai Lajos.**

(Folyt. és vege.)

A Fehérlőszalloda és az első teliszínház.

Ezre kijelentem, hogy nem a régi Fehérlőről van szó, amelyet apánk és szép apánk ismertek. Ennek épületét 1876-ban az ifjú Hajduvármegyének ajándékozta székhezül Debreczen város közönsége. A régi Fehérlőnek első nyomát 1690-ben fedeztem fel. Azt hiszem, — mint már említettem is — hogy Dobózi Benedek hazából alakította át a tanács, de csak később neveztek el a Fehérlőről. 1747-ben már így hívták. Különbis volt a régi Bikanál. Mert 1770-ben, a Fehérlő emeleti terében fogadta a Mária Terezia által Debreczen megfeddésére ide küldött II. József császár a debreceniek hódolatát.

A későbbi Fehérlő szallodat, a mostanit, az iment ismertettél O-Dobózi ház szomszedságában rendezték be. Volt idő, mikor legszívesebben ide szállott a Debrecen látogató író- és művész világ.

Bla ha Lujza, a nemzet esalোগánya s Teleki Sándor gróf bizony sűrűn bejegyezték nevüket a Fehérlő vendékönyvébe. A XVII. század derekán e helyen kezdett emelkedni a Diószegi család, mely

tekintélyben, gazdagságban felszazad mulva már a Doboziakkal, Baranyakkal, Komáromiakkal vetekedett. 1663-ban Diószegi Janosné lakik ezen a telken. Valószínűleg az ő fia volt Diószegi Samuel, aki 1672-től 1698-ig birtokosa e hazának. Felesége Balyk Anna, egy másik debreceni patricius család leánya s elébb Vigkedvű Mihályné. Ő maga hosszú ideig szenátor, több ízben főbíró és főbíró, epen a daltas Rákóczi világban s azt követő nemzeti elemzés első éveiben. Diószegi Samuel uramról is fel nagyon jegyezve az 1683 évi adórajstromban, hogy 150 frt adót fizet a hazába beeresztett „görögert”, de „ha ki tudja 75 frtot.” Egyidejűleg Diószegi S. István is mint e haz rész birtokosa említtetik. 1698-ban Bükkösi vagy Büttösi György és felesége Deák Zsuzsanna vásározták meg a Diószegi házat, miután Diószegi Samuel részint örökösödés, részint vétel útján 1700 körül egyedül urává lett a Balyk András fele hatalmas telkekkel bíró német utcai háznak, mely ma Váradi Szabó Miklósé. Bükkösiék a piac utcai Diószegi házból három részt 400 frton D. Samueltól, egy részt 150 frton Barta Ferentől vásároztak. Ez utóbbi az adásvételnél ugy szerepelt, mint első feleségétől Munkácsi Mariától született gyerme-

*) Munkácsi István 1677. és 1769. debreceni főbíró. A kistemplom déli szomszedságában levő házat ő tőle örökölte Diószegi Samuel, aki aztán Baranyi Mihálynak adta el azt.

a szülőkkel érintkezni, a társadalomban megfordulni, a mitől a hivatására termett tanár el nem is zárkozhatik és ha ő idősebb tanártársaival, tapasztalatokban gazdag igazgatójával és a társadalommal való érintkezésben az élet kívánalmait el nem lesi, ugy ezt a szülő konferenciákban a problematikus és szétágazó vélemények tömkelegébe aligha fogja tehetni.

A népoktatási intézetek fölött pedig iskolaszékek, gondnokságok, vagyis valóságos szülők, illetve szülői megbízottak öröködnék és ezek csakugyan képviselik a legősibb szülői konferenciákat.

Nem tehetünk tehát fel egyebet, mint hogy az értekezleteknek az a célzata, hogy a szülőket helyesebb kezelésre kioktassák. És erre ha az ott az érkezők egyhamar szemtől szembe ki nem is mondják — valóban sok esetben szükség is van.

Bizony be kell vallanunk, hogy a mai ifjuság tulnyomó részében, nincs meg az az erő, kitarítás komolyság, a mely tulajdonok a megelőző generációkat jellemezték.

Az ifjuságban terjed a hajlam a felületességre, cnyészik a kellő tisztelet a kor, az igazi erdemek, a tudás, a tekintély iránt, a pózolni, imponálni tudás, a nagyzás eszményképei.

A szülők elismerik a létező hibákat, csakhogy rendszerint másnak a szemében látják a szátkat.

Az iskolák jelen szervezetük mellett az erkölcsi dekadenciákat fel nem tartóztat-hatják, — sem a kelő idő, sem a megfelelő eszközök nem állanak rendelkezésre.

A tantárgyak rendszere, a tanítási anyag mind terhesebbé váló tömege nem juttatnak helyet es időt a kedély intenzív nemesisere, utmutatásra, társadalmi érények gyakorlására.

A szép es jó iránti érzék újraébresztésére, azoknak örök igazságokként a lelkükbe való plántálására a sok összetörődöt tantárgy között egy ujnak kell majd helyet szorítani, ez a társadalmi etika.

Ez volt hivatva a lüktető életet természetes kepekben az iskolai generációnak

keinek Istóknak, Janosnak és Erzsóknak naturalis tutora.

Özv. Büttösi Györgyné a hazát 1716 után fundatorképen a kollegiumra hagyta; de a kurátorok és professorok az akkori kedvezőtlen állapotok miatt helyesebbnek vélték, ha pénzre teszik az ingatlan vagyont. Harangi István es M. Maróthi Sára vette meg 1000 rh. frton 1735. Álljunk meg egy percre. Haranginé id. Maróthi György főbíróknak leánya ifjabb Maróthi Györgyné, az eloquentia es mathez tudos professorának, a nagy iskolaszervezőnek pedig testvere volt. Hamar özvegyen maradt s második Veresmarthi Jánoshoz ment nőül. Hihetőleg eladta ekkor nem sokkal azelőtt acquiralt piac utcai házat. Veresmarthi Janos es Maróthi Sára házasságából született a debreceni ref. egyház nagy jötevoje, a templom alapító Veresmarthy Zsuzsanna V Szombathely István főbíróné. A Diószegi, Büttösi, Harangi féle telkek későbbi tulajdonosai közül — Radl József tekintélyes kereskedőt említhetem tel, aki a XIX. század első felében birtokolta.

Radl József nevet egy országosjelligő nagy alapítvány örzi, amelyet ág. hitv. ev. férfiakból álló gondnokság kezel a belügyminiszter ellenőrzése mellett Debreczenben. Az alapítvány vagyona 1899. végén százlizennégyezer ötszázkét forint volt s az eredeti tőkét e piac utcai házára ként fizette si a ház új birtokosa, a Debr. első takarékpénztár. A kamatokból leginkább elemi es-

bemutatni menten minden elfogultságtól, következtetve az okokról az okozatokra, az előzményekről a következményekre.

Nem nevelés-oktatási monstreértekezletekre van tehát szükség, a melyek a különböző pedagógiai egyesületek hivatásos tényezői körében különben is bőven megtartatnak, hanem a szülők tartsanak parlamentet, a hol a józan társadalmi etika abc-jének alapjait megvessék, amelynek szigorú követésére maguk is vállalkoznak, a melyet az ifjúságnak hozzáférhetővé tenni és a társadalom irányítójává fejleszteni minden módokban álló eszközzel iparkodjanak.

Színház.

Színházi műsor:

Csütörtökön **Ocskay brigadéros**. Törtenelmi színmű 4 felv.

Penteken és szombaton **Szünet**.

Vasárnap d. u. felirakkal **A peleskei notárius**. Bohózat 3 felv. Este Sarkadi Aladár felleléptével **Az aranykakas**. Bohózat 3 felv.

Hétfőn d. u. felirakkal **Vigécek**. Énekes bohózat 3 felv. Este Komlósy Emma és Székely Gyula felleléptével **Sárga csikó**. Nép-színmű 3 felv.

Kedden Hódossy Kornélia és Érezkövy Károly felleléptével **A cigánybáró**. Szerdán **Lili**. Operette 3 felv.

A szultán.

— B. Ruzsinszky Ilona fellelépte. —

Újabb időben néhány vendégszereplés volt színpadunkon. Mi oka — nem kutatjuk, de tény az, mikor egy-egy vendég fellép, rendszeresen akkor van a legrosszabb előadás, talán éppen azért, hogy a vendég élvigye híret a debreceni társulat rossz s neha botrányságig unalmas előadásainak. Ha tegnap véletlenül nem ér bennünket az a szerencse, hogy B. Ruzsinszky I. játszik, a ig-

hanem ott hagyja a közönség az előadást — első sorban a komikumba illő szereposztás s főként pedig a rossz előadás miatt. Ruzsinszky Ilona jelenléte a színpadon azonban sok mindent feledtetett. Ruzsinszky hangját ösmerjük.

Eltudná a közönség az ő édes, nagy s emellett ércesen csengő hangját órákig hallgatni. Egyik legjobb szerepe Ruzsinszkynek a Szultán. Oly jól esett hallanunk azt a gyönyörű hangot, mely, miként a pacsrta dalolás hangzott színpadunkon. A közönség halás volt tapsolt szüntelenül, virágokat adott fel, ismételtett, hiszen rég nem hallott ilyen kitünő éneket, mint a Ruzsinszkyé.

Szegények vagyunk mi — boldogak a kassaiak, hogy Ruzsinszkyt magukénak vallhatják — de ott más színviszonyok vannak, ott az igazgató mindenkép a közönség kedvében jár s áldozatokat hoz a színház érdekében — nem úgy mint Komjáthy, ki nem tür társulatánál drága tagot s aki pár főt különbözet miatt elengedi a közönség legkedvesebb s társulatának legjobb tagjait. Szomorú, igaz dolgok ezek, de sajna így volt s így van jelenben is s így marad míg Komjáthy lesz a debreceni színház direktora.

Roxalanet F. Kállay Lujza játszotta. Ez a szerep nem az ő egyéniségének felel meg s a hangjában sem fekszik, mégis — a jelenlegi szomorú színi viszonyok között Kállaynál jobban senki sem énekelhetne és játszotta volna meg. Kállay Lujza is olyan „jó” tag, kit mindenben felhasználhat az igazgató.

Az előadás — mint már jeleztük — nem gyenge, de rossz volt; vontatott volt mindvégig, a zenekar hol elől, hol hátrább járt néhány taktussal, a kar hamisan énekelt s gyenge volt, az előadást teletömték helyi érdekű izléstelen improvizálásokkal, miket hallva nem hogy mulatott volna, de bosszankodott a közönség. És ilyen előadással különösen akkor brillíroznak — ha vendég van! Elviheti Ruzsinszky is a jóhírt Kassára.

A színházi zenekar.

Különös hír jár szájról-szájra a színházi zenekarról.

A színházi bizottság legutóbbi ülésén jogos és alapos kifogások merültek fel egyik színházi bizottsági tag részéről a színházi zenekar ellen. Kifogásolták többek közt, hogy a zenekar nem teljes és így nem képes megbirkózni az operette és operák által reá rótt nehéz feladattal.

Az igazgató válaszában — kit itt pénzügyi szempontok is vezethettek és vezettek — kijelentette, hogy a zenekar nem hiányos, hanem egyáltalán rossz (?) Ebben igaza van az igazgatónak!

Nagyon különösnek tarthatják sokan, hogy egy igazgató saját intézményéről így nyilatkozik; de mivel alkalmas lehet arra, hogy a közönség körében balveleményeket terjesszen és erősítsen meg, érdemes lesz a dolgot közelebbről vizsgálódás tárgyává tenni.

Mikor még a katonazenekar játszott, általános volt a panasz ellene és a kivánság, hogy helyette színházi zenekart szervezzenek. Ez két éve megtörtént. Az újonnan szervezett zenekar kb. 1000 frrtal került többé havonta az igazgatónak, mint az előbbi de még így is nem volt teljes.

A szerződés előírja, hogy az igazgató tartozik hat prim hegedűst négy másodhegedűst (viola) és a szükséges fuvó és más hangszerekhez szükséges erőket szerződtetni. Ezzel szemben van négy violoncellista (kik közül egy a zenekari igazgató), két viola (ezek közt az egyik fizetés nélkül), — azonkívül a tavaly volt 2-2 nagybőgő és violoncello helyett csak 1-1.

Hiányzanak még a következő okvetlen megkívántató hangszerek, ugymint egy pizón, egy trumpepprotta, fagott, egy fuvola. Ezek csak a legszükségesebbek, mint az a következőkből ki fog tűnni.

Összesen tíz tag szerződtetése lenne egyelőre szükséges, mi átlag 100 koronát veve fel, havi 1000 korona tulkiadást jelentene. Mondanunk sem kell, hogy a közönség érdeke nemesak ennyi, hanem sokkaltta

pások által súlyított kezségeket segíelyeznek. Díó szegiek és Büttösiek mellett olykor más haztúl jdonosok neve is felbukkan ugyanezen a helyen; a miből azt következtetem, hogy régebben két telket képezett a Fehérlő udvara s csak idők multával alakult eggyé. Így például az 1675 évi adofelvetésnél Diószegi Samuel előtt Csobán István nevet, 1683-ban György deákét olvassuk. Csak háziurat kecsgethetett a tanács azzal, hogy a György deakra kivett 1 ffrt adót 15 denarra szállítja le, ha „kitudja a görögöt.” 1716. és 1735-ben Büttösine északról való szomszédjaul Eszenyi István szenátor háza van megnevezve.

Piac-Cegled u. deli sarka hajdan másfél száz evnel tovább allandoan a nemes varosé volt, amelynek ezen a kitünő fekvésű telken épült boltjai csakugy versenyeztek a polgárság boltjaival, mint jelenleg a Simonffy-utcai hérpalotak.

A XVII. század derekán még magán birtokot képezett e saroktelek. Szántai Peternek hívták a gazdáját. De az 1660-diki török szorongatasakor kivett rettenetes sere a derek kalmárt is, mint annyi más polgártársát, ugy megrontotta, hogy 1661-ben a városnál zálogban levő egyik boltját 75 ffrton kénytelenített eladni Pataki Mihálynak. 1678-ban Bősörményi Szabó János Piac u. napkeleti szerén, délről Diószegi S. északról a város boltjai szomszéd-ságában levő házban Kókosszabó

Balázs, István, Gergely, Sára, Zsuzsanna után verség jussan birt ráta portióját 600 ffrton eladta a városnak. A város pedig emeregi romladoszó boltok helyén 1722. — mint már emlitem — a Piac közepén lerombolt görögök-szinyje anyagából új bolt sort építetett. A XIX. század hajnala már emeletes áru-esarnokot talált itt. Akkor a varga eel használta. Belőle alakítottak keves költséggel Debrecen első teli színházát. Közél harminc évig adott hajleket ez a szürke komor épület a serdülő magyar Thalianak. Wesselényi, Gulácsi, Sándorfi, Megyeri, Ujalusi társulatai apolták innen a nemzeti ujjabredés tüzet. De hát a roskadoszó áru-szín szük is, kenyelmetlen is volt színhaznak. Oda hagyták hát a színészek; a város pedig 1843-ben árverés alá boesattotta. A mesés gazdagodásáról híres civis Tancos Kovács Istvánnak fia, Kovács János ügyvéd vette meg 12009 pengő ffrton, amit azután a város allando színház építése alapjául tőkésített tovább.

A régi színház helyén Kovács János építette fel Debrecen legelső kétemeletes magán-hazát, melynek első emeleti helyiségeiben Széchenyi István buzdításának hatása alatt szervezkedett Kaszinó lelt kényelmes otthont. Megírta Szűcs István, mennyi szép, nemes, hazafias eszme kelt életre régebben e kaszinó termeiben.

A Kovács ház, a már jóval elébb hozzácsatolt Rádl féle házzal, a Fehérlő épü-

letevel együtt 1868. febr. 12 és 13-án tartott hosszú, izgalmas árverésen egyetlenegy kr. hűjjan 110 ezer forintért a legtöbbet igerő Debreceni I. Takarékpénztár birtokába jutott, amelynek választmánya az 1866. évi közgyűlésből kapott megbízást, hogy a esődbe került Kovács családtól kedvező feltételek esetén, e két sarok házat megvehesse.

Végére értünk a tollrajzoknak. Im ez a piac-utcai házak története, melyhez majd mindenütt töretlen utakon járva gyűjtöttem össze száz felől az anyagot. Ezért hézagos itt-ott az ismertetés s vazlatszeriek a rajzok. Mégis azt hiszem, hogy fáradozatom nem egészen hiába való. Ha így gondolkoznak olvasóim is, ez további kutatásra buzdít engem. Hasonló alakban — remélem — városunk többi főutcajának multját is felderíthetem s megközelítő pontossággal legalább fővonalakban kidolgozhatom e mi szeretett városunknak, Debrecennek XVII. XVIII. századbeli és a XIX. század első felebeli állapotának eddig ismeretlen térképét, megjelölésével a város, egyház és iskola vezetésében szerepet játszott polgárok és polgár-családok lakóhelyeinek.

Természetes, hogy ehhez egy-két esztendő munkája és mindenek felett — Isten segítségével kell.

4.

több anyagi áldozatot is elvárhat a du-
sán jövedelmező színház igazgatóságától.
Lássuk most, hogy jelenleg mikép álla-
nak a zenekari viszonyok.

A fentebbiekből kitűnik, hogy a 21
tagot számláló zenekar túlfeszített munka
és a legjobb igyekezet mellett sem képes
még ki nem egészíteni, a reá rótt feladatnak
megfelelni.

Vegyük csak a prim és second hege-
düsöket. Van n é g y prim és k é t second.
Ezek aránya 1:2-höz. Ha a szerződési fel-
tételük megfelelőleg állana fenn a zene-
kar, hat prim és négy second már 2:3-hoz
arányt ad, mi közös nevezőre hozva $\frac{3}{6}$ és
 $\frac{4}{6}$ -ot ad, azaz a zenekar most $\frac{1}{6}$ -al gyen-
gebb contrával rendelkezik, mint kellene.

Sok darab egyenesen előírja, hogy pl.
két fuvola, vagy két gordonkán vezetendő
a motívum. Ily esetben, mivel csak egy
fuvola és gordonka van, ezek a részek egy-
szerűen kimaradnak. Azelőtt úgy segítették,
hogy az egyik gordonka játszotta pl. a fu-
volut vagy még gyakrabban a fagott
partit.

A zenekari próbák reggel 8-tól délután
2-ig tartanak. A darab előadását rendsze-
rint u. n. korrektúra próba előzi meg. E
célből a zenekar tagjai, összegyűlnek és
mindenki lejátsza a maga részét, mely al-
kalommal az eltérések a vezérkönyv vagy a
jó hangzástól rögtön feltűnnek és a kótán
ki lesznek igazítva.

Az operaházban pl. nincs korrektur-
próba, ott a zeneigazgató a lakásán végzi
ezt és a zenekari tagok sok fáradságtól
meg vannak kímélve. A debreceni színház
zenekara ezenfelül még azzal is meg van
terhelve, hogy délután 2-3 óra hosszat
indulokat tanulnak be, hogy felvonások-
ban játszhasanak.

Leggyakoribb esetek közé tartozik
pl. hogy az énekes vagy énekesnő fél, ne-
gyed hanggal lejjebb vagy feljebb kezdi lele,
ekkor a karmester odaszól a zeneszereknek,
hogy transzporálják az egész áriát ugyan-
nyival, mi igen nagy gyakorlatosságot és
megerőltetést kíván.

Tudjuk, hogy mintegy 10 legszüksége-
sebb hangszer híján van a zenekar. Ezek
partiját rendszerint a legközelebb hozzá álló
hangszer vállalja el. Hogy e mellett szen-
ved az előadás, ahhoz szó sem fér.

A zenekar tagjai mind kipróbált rutí-
nizott művészek. És ha az igazgató mégis
a zenekart tartja rosznak, akkor vagy tel-
jesen tájékozatlan az egészről, vagy pénz-
ügyi szempontok vezetik, mert nem akarja
kiegészíteni, mi havi ezer korona tulkiadás-
sal járna.

NAPI HIREK.

A debreceni Kaszinó estélye.

Fényesnek ígérkező estélyre készül e-
dő 14-én — vasárnap a debreceni Kaszinó.
Az elegáns, halványkék színű meghívókat
most küldték szét. Akik nem tagjai a kaszi-
nónak, nem kapnak meghívót, azonban min-
den tag vihet az estélyre vendégeket. Az
estély műsora úgy van összeállítva, hogy a
legkényesebb igényeket is kielégítheti. Hogy
igazi műélvezetben lesz része a közönség-
nek, bizonyosság rá maga a program, mely
a következő:

1. Nyitány. Tell Vilmos operából. Elő-
adja a Magyar testvérek zenekara.
2. Prolog. Irta és előadja dr. Tüdös
János ur.

3. Norma. (Liszt átírat) zongorán
előadja Berger Mórné urnő.

4. A boldogságról. Irta és telolvassa
dr. Szűts Miklós ur.

5. Beriot Revense. Bolero. Hegedűn
előadja gróf Csáky Széll Marianne urnő,
Zongorán kíséri P. Nagy Zoltán ur.

6. Dalok. Énekli Fráter Lorand ur.

A műsort előreláthatólag tánc és tár-
sasvacsora követi. Hideg vacsoráról Hauer
Bertalan jóhírű vendéglős gondoskodik. A
fényesnek ígérkező estély iránt, a város
előkelő társadalmában élénk érdeklődés mu-
tatkozik.

A pisztoly-párbaj

vagy

a fiakker-lovak alkonya.

Igaz történet 3 felvonásban.

Cseresznyés Zoltán hon-
védhuszár-főhadnagy köny-
vet írt „A kardpárbaj ve-
szélytelen kimenetele és an-
nak eshetőségei” címen. —
Miért épen a kardpárbajról?
Miért nem a pisztoly-párbaj-
ról? Ez szöveget ütött a fe-
jembe. Hiszen a pisztoly-
párbaj sokkal veszedelme-
sebb — legalább így mond-
ják. Vagy miért nem írt
mind a kettőről?

Avagy nem veszedelmes
a pisztoly párbaj?

De hát miért nem az?

Elhatároztam kideríteni,
hogy mi rejlik a pisztoly-
párbaj mögött.

A nyitjára csakhamar rá-
jöttem.

Ime hallják:

I. felvonás.

(Kávcház. — Kártyasztal.)

A. Uram ön alábvaló a kökorbéli ma-
mutnál!

B. (Dühösen felugrik): Uram, ez vért
kíván!

A. (félvállról): Amint tetszik.

II. felvonás.

(Fegyverkovácsnál.)

A. (lihegve jő, verejtékes homlokkal):
Délután két ur jön pisztolyokat kikölesönöz-
ni. Ime 10 forint. Olyant adjon, amelyik
legalább 200 lépésnyire visz a céltől.

Fegyverkovács (alázatosan hajlong):
Ugy leszen.

— 10 perc múlva. —

B. (meggörnyedten dult arccal belép)
Délután... két ur jön pisztolyokat kikölesön-
özni... nyög, ime 10 forint. Olyanokat ad-
jon... amelyik legalább... 200 lépésnyire visz
a céltől...

Fegyverkovács (hajlongva s felette
diskréten mosolyog): Ugy leszen.

III. felvonás.

(Erdő, kora reggel, ibolyaillat.)

A (iszonyatos komoly arccal, méltó-
ságteljesen céloz és lö: Puff!

Fiakker-lovak (előttük két szentelt
Milli-gyertya ég s térdre borulva, elhaló han-
gon rebegik):

„Ne ily halált adj Istenem
Ne ily halált adj énnekem!”

B (Mellét büszkén kifeszíti, fölényesen
mosolyog, céloz és lö): Puff!

Kinesem (az egyik fiakkeres ló szivé-
hez kap, fájdalmasan nyöszörög, majd ösz-
szeroskad): Oh jaj, oh jaj nekem! (meghal).

Fiakkeres lovak (kimult társuk fölött
forró könnyeket hullatnak): Nemes kinesem
miért is kellett neked ily gyalázatos halál-
lal kimulnod. Tovább könnyeznek. A fiak-
kerest a guta kerülgeti.

Segédek: Az ügy a lovagiasság szí-
goru szabályai szerint befejeztetett.

A. és B. Szervusz pajtás! Egymás
nyakába borulnak és rejtélyesen mosolyog-
nak.

IV. felvonás.

I. (felvonásbeli kávcház).

A, és B. (a billiárdon táncolva ének-
lik):

„Ha te tudnád amit én...”

A beteg h. főkapitány.

Örömmel értesülünk, hogy V é g h
Gyula h. főkapitány, a bűnügyi osztály te-
vékeny, derék főnökének állapota annyira
javult, hogy szombaton már el is hagyhatja
a Veres kereszt kórházat, a hol ápolják.
Hivatalát nem foglalja el azonban rögtön,
mert pár hétre előbb egyik szathmári roko-
nához utazik üdülés céljából s csak egész-
ségének teljes helyreállítása után veszi át
ujjól a bűnügyi osztály vezetését.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debrecen város közigazgatási bizottsá-
ga tudvalevőleg minden hónap 5-ikén tartja
gyűlését. E hónap ötödike azonban Nyg-
péntekre esik, így a gyűlés az ünnepre való
tekintetből 4-én, csütörtökön tartatik meg.

Vívóverseny Debrecenben.

Bizonyára örömmel veszik városunk
sportkedvelő férfiai a hirt, hogy Debrecen
jeles vívómestere Sz. Benedek Sándor e
városi színházban a múlt évihez hasonló
akadémiai vívó versenyt rendez. Ez alka-
lommal több híres vívómester és amateur-
vívó érkezik Debrecenbe, kik közreműköd-
nek majd a fényesnek ígérkező versenyen.

Leharapta a vetélytársa fülét.

Ulham Erszébet és Letes Maricseld-
leányoknak egy és ugyanazon legényért do-
bogott hön érző szívük. A csapodár szívü
legény meg nem tudott a két szerelmes
leányzó között választani s egyformán tette
a szépet mindkettőjüknek. Ez velt az oka
annak, hogy ádáz ellensége lett a két leány
egymásnak. Tegnap estefelől aztán mikor a
két leányzó az utcán szembetalálta egymást
kitört belőlük a lappangó szenvedély s mint
két furia rohant egymásnak. A kölésönös
megtépázáson kívül azonban egyéb baj is
történt. A tusa hevében ugyanis Ulham
Erzsébet éktelen dühében leharapta Letes
Mária leányzónak a fülét. A sebesült jajve-
székelésére rendőr is került a harc színté-
rére. a ki pártfogásába vette a dühös haju-
dönt. A testi épségében megesonkított

Letes Marit orvosi gyógykezelés alá helyezték.

Üzlet és templom.

Manapság, a mikor amugy is annyi szó esik a reklám tulkapásain, érdekes rendezet az, a melyet a legprimitív reklámeszköz, a falusi kisbíró dobja ügyében Csanádvármegye alispánja adott ki. A falun tudvalevően a kisbíró az élő hivatalos közlő, a ki a hatóság intézkedéseit szép, virágos stílusban, az Adóik tudtára... bevezetéssel, hírül adja az érdekelt polgároknak. És hogy a hatóság intézkedéseit minél nagyobb számban vehessék tudomásul, a dobszóval kísért hirdetések többnyire a vasárnapi mise után, a templom előtti téren szokták megadni. A dobszót azonban félhelyen nemcsak a hatóság veszi igénybe hanem azok is, akiknek reklámra van szükségük: az üzlemberek értesítve a n. é. publikumot, hogy hizlalásra való kukorica oleson kapható. — E tekintetben a dobos igazán hasonlít a hivatalos közlőhöz: elől a hivatalos közlemények, hátul a hirdetések.

A templom előtti dobszó alkalmával is megnyilatkozott az üzleti reklám. Most Csanádvármegye alispánja szigorú rendeletet adott ki, a melyben megtiltotta a hatósági közlegeknek a templomok előtt a magánérdeket szolgáló hirdetéseknek közhírré tételét. Ilyenformán igazán nincs mit panaszkodni a neppárt farizeusainak, hogy a hatóságok nem respektálják a vallás-erkölcsi szempontokat.

A mayerlingi tragédia.

Bécsből írják: Mayerling bárónőnek s leányának könyvéből, a mely Rudolf trónörökös és Vecsera báróné tragédiájáról szól, most készült a második kiadása, de a hatóságok azt szigorú büntetés terhe alatt betiltották.

Az isaszegi honvédelem.

Szabadságharcunk egyik legvéresebb diadalának színtere a Gödöllő melletti isaszegi csatater, ahol mintegy 300 honvéd nyugszik. E sírok között állítják föl ez idén a közadakozásból letesített honvédelemeket. Az ünnepélyes letelezés júniusban lesz, mely alkalomra több honvéd egyletet meghív a szobor bizottság, valamint azokat az élő 48-as honvédeket, kik résztvettek az isaszegi diadalmas csatában.

Szabó Sámuel halála.

Városunk hazafias erényekben gazdag, közügyek iránt melegen lelkesedő polgárának ravatalához tegnap és ma tömegesen járultak a gyászoló család ismerősei, jó emberei.

A városháza ormán s az uri kaszinó sarkán bucsut intve lengeti a tavaszi szellő a gyászlobogókat. Ma délben zárták le a temetésrendező vállalat emberei szabadságharcunk e kiváló bajnokának érekeporsóját, melyre a család legközelebbjeinek koszorúi borulnak a következő felirásokkal: „Felejtethetetlen jó férjének — bánatos özvegye.” „Az áldott emlékü jó Apának — Emma és Ernő.” „Szerető nevelő Atyánknak — Irma és Emil.”

A többi koszorúk szalagján olvashatók: „Felejtethetetlenek — Viola, Sándor, Lili,” „Drága nagyapának — kis unokái,” „Részvétem jelül — Özv. Révész Bálintné,” „A jó keresztapának — Mészáros Irén.” A 13 egyenruhás honvéd is megjelent tépett zászlójával régi vitéz bajtársának végtisztességételen. Lapunk zártakor veszi

kezdetét a temetés, melyen az egyházi szertartást K. Tóth Kálmán végzi a főiskolai énekkar közreműködésével.

Öngyilkos szakaszvezető.

Orsován Migrák János, az ottan állomásozó honvédségnek egyik ügyes, derék szakaszvezetője, ma reggel szolgálati fegyverével a Lövvölde sétányán föbelötte magát. Életuntságának oka ismeretlen. Hogy rossz bánásmód kergette volna a halálba, az teljesen ki van zárva, mert a tisztnek nagyon humausak.

Szerencsétlenül járt poéta.

Lampérth Géza, a jönevű fiatal költőt, az országos levéltár tisztviselőjét súlyos baleset érte. Egy muzeum-körúti ház udvarán áthaladva, bicikliző kis fiu akadt útjába és majdnem összeütközött vele. Lampérth, hogy föl ne tartsa a kis fiut, hirtelen oldalt lépett, de oly szerencsétlenül, hogy elbukott és bokájában eltörte a lábát. Az elősiető háznép emelte fel és a gyorsan elhívott dr. Steinberger Adolf orvos köthette be Lampérth sebeit, akit aztán lakására szállítottak.

Néptanítók részére

a földművelésügyi miniszterium 4 hétre terjedő szülő és borgazdasági tanfolyamot tart. A tanfolyam most tavasszal április 29-től 2 hetig és ősszel október elsejétől szintén 2 hetig fog tartani az ország különböző vidékein; ezen 4 heti időtartamra két részletben fizetendő 120 korona segélyben részesülnek a tanfolyamra fölvevő tanítók. A kérvények a kir. tanfelügyelőséghez április 10-ig terjesztendők be.

A szegény pápa.

A napokban közölt ily című hírnök ma még kiegészíthetjük a következő újabb adatokkal, a melyeket egy külföldi újságnak ír egyik olvasója: Az én atyám — írja az olvasó — 1858-tól 1860-ig pápai önkéntes volt és mint olyan Garibaldi és Viktor Emánuel csapatai ellen harcolt. A Soretó melletti harcban másokkal egyetemben fogságba került, Genuába szállították, ahol négyesztendeig váltólázban feküdt. 40 éves korában epileptikus rohamok kínozták és az orvosok megállapították, hogy ezt a nyavalyát a csaták izgalmai szülték. Ez a kínos betegség atyámat munkakeptelenné tette. Az egész család, hat gyermek, a legszörnyűbb nyomornak volt kitéve és sokszor darab kenyérért az utcákat jártuk. Ekkor jutott eszébe apámnak, hogy a pápa hátralékos zsoldjával adós maradt. Körülbelül ötszáz lírat tett ki az összeg. Megkértük a falu lelkészét, a ki szomorú helyzetünket igen jól ismerte, járjon közbe, hogy a szentatyától IX. Pius papától ezt a kis összeget megkapjuk.

A lelkész eleinte nem akart ebben az ügyben tenni, mert — ugymond, — a pápa maga is oly szegény, hogy semmit sem nélkülözhet. Ismételt könyörgésünkre végre mégis írt a würzburgi püspökhöz és végre kapott apám a szent atyától egy latin nyelven írt levelet és egy Szent Péter keresztet, de pénzt egy fillért sem. S újra az járta: szegény pápa, szegény, nagyon szegény. S atyám, a ki jámbor katolikus volt, nem egy péterfillért áldozott később a szegény papának, de a gyermekek tovább eheztek és tovább köldültek. A pápai kereszt azonban maig is birtokomban van. Atyám elbeszélései, testvéreim nyomára azonban még

mindig élénk emlékezetemben élnek, de kirhatatlan gyűlölettel vegyesen.

Letört bimbó.

Szomorú veszteség érte Psenyeczky Nagy Árpádot, a debreceni főtűzsdé vezetőjét és családját. Kis leányuk, Eugénia hunyt el ma reggel 9 1/2 órakor rövid szenvedés után. Holnapután e hó 4-én délelőtt helyezik örök nyugalomra.

Megint sikkasztás.

Nagyváradról írják, hogy az ottani takarékpénztárnál sikkasztásnak jöttek a nyomára. A sikkasztást Könczy József, a jelzőosztály vezetője követte el. Az elsikkasztott összeg 6000 korona, mely összeg megtérül Könczyt elbocsatották. 15 évig szolgált becsülettel. Felesége s 6 gyermeke iránt általános a részvét.

Örök Vilmos császárt.

Berlinből írják, hogy mikor ma Vilmos császár kilovagolt sétálni, az Unter den Linden egészen megvolt szállva gyalogos és lovas rendőrökkel. A császárt hadsegéde kísérte s utánok igen sok testőr ment gyalogosan. A rendőrök az Unter den Linden északi torkolatát elzárták és szigorúan őrködtek, hogy a járókelők ne térjenek le az utról a lovaglók lasorába. A középső sétatereken a közönséget csak a vasrácsig bocsatották.

Az orosz diákkorradalom.

Kievben újabb zavargás volt, amelyet katonaság nyomott el. A katonák rálöttek a zavargókra, akik közül számosan megsebesültek. A cár, mint már említettük, keményen megdorgálta Vjatenski herceget, aki szemtanúja lévén a március 17-iki zavargások alkalmával ama borzasztó vérengzésnek, amit a kazáni székesegyház előtt vittek véghez a kozákok, Kleigel tábornok rendőrfőnöknek szemrehányást tett az embertelensége miatt. A tábornok kikérte magának, hogy a herceg az ő ügyébe avatkozzék, a herceg pedig panaszt tett a belügyminiszternél, aki viszont az esetről jelentést tett a cárnak. A cár keményen megdorgálta a herceget s köszönetét fejezte ki Kleigel tábornoknak erélyes (?) föllépéséért.

A diákkavargások alatt összesen 1080 embert tartóztattak le. A londoni Times értesülése szerint márc. 29-én Péterváron újabb zavargások voltak. A lovasság a nép közé vágatott és sok embert súlyosan megsebesített. Eddig 1800 diákot tartóztattak le. Tolsztoj Leót, a híres regényíró, Moszkvából kiutasították és Jasznaja-Poljanába belebörtölték, miután fiát már jóideje házfogságban tartották.

A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.

igazgatósága elhatározta, hogy tekintettel a még folyton tartó jelentkezésekre felvesz új tagokat mulasztási illeték szedése nélkül. Kölesőelőjegyzések a hivatalos órák alatt (d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig) a szövetkezetnek Piac-u. 6. sz. alatt levő hivatalos helyiségében már elfogadtatnak.

Feltűnő szép férfi divat újdonságok érkeztek u. m. Angol s olasz kalapok, chickes — nyakkendők, zsebkendők, fehér és színes ingek, gallérok, kezeltők, esőernyők, sétabotok, kesztyűk, karlsbadi cipők, kötött férfi női és gyermek harisnyák, sport és gyermek sapkák, francia és angol illatszerek eredeti gyári árban, uti bőröndök nagyválasztékban. Tisztelettel Fekete Jakab.

Alkalmi beszéd 1901. március 15-én.

Irta és elmondta a kereskedő ifj. önk. kör ünnepén: **Dr. Gulyás István.**

(Folytatás.)

Felette érdekes az a beszéd, melynek kísérletben Kossuth márc. 3-án a feliratot az alsó hazban elfogadásra ajánlotta.

Visszatekintve az országgyűlés három hónapos küzdelmére, érintve az európai, s különösebben az osztrák viszonyokat, így folytatja beszédét: „Azóta nepek nyertek vissza szabadságaikat, miknek ily közel jövőjét három hónap előtt alig álmódák. Mi pedig három hónapon át gördítjük faradatlannul Sisyphus követ. És az en lelkemre epeztő aggodalommal borul a mozdulhatlanság fájdalma. Verző szívvel látom, miként izzad annyi nemes erő, annyi hű tehetőség egy haladatlan munkában, mely a taposó malom kúpjához hasonlít. Igenis, t. rendek, mi rajtuk a fojtó gőznek nehezítke a il; egy sorvasztó szél fu ránk, mely idegenket megmerevít s lelkünk röptére merevítőleg hat. De ha akkorig csak azért aggodtam e felett, mivelhogy ama rendszer befolyása miatt kifejlődésünket, hazánk kipezethatlan karával, minden mértéken túl fejtartóztatva látni fájdalom, s mert látom, hogy haladásunk alkotmányos iránya bizonytalan; és mert látom, hogy azon divergenzia, mely a birodalmi kormány abszolutistius természetű s a magyar nemzet alkotmányos iránya közt három század óta lenni áll, kiegyenlítőve maiglan sínes; s kiegyenlítőve egyik vagy másik irány feladása nélkül nem is lehet; most már, t. rendek, nem csak e miatt aggodom, hanem aggodom a felett, hogy a bürokratikus mozdulatlanság politikája a birodalmat dissolutióba sodorhatja, hazánkat pedig, melynek önmagában, önmagának annyi teendője, melynek saját boldogsága vegett minden erejere, minden billerjere nélkülözhetlen szüksége van, sorvasztó aldozatokba, vegettlen bajokba bonyolíthatja”.

„Én tehát arra szólítom fel a t. rendeket, emeljék fel politikáinkat a körülmények színvonalára; merítsünk erőt a dynastia iránti hűség erzetéből, merítsünk erőt a rajtuk fekvő felelősség s polgari kötelességünk erzetéből, nagy körülményekhez illő, megyszerű határozottságra. Ezen körülményeket, miként a monarchián belül és kívül vannak, rajzolni nem akarom, mert közönségesen tudják; de kimondom erős meggyőződésemet, miként a birodalombeli nyugalom bomladozásának s ebből eredhető minden bajkövetkezőseknek valódi kútfeje a kormányrendszerben fekszik. Természetelleni politikai rendszerek is soka fentarthatják magukat; mert a nepek türelme s a ketszbehesés közt hosszú ut. fekszik. De vannak politikai rendszerek, melyek az által, hogy soká tartották, erőben nem nyertek, hanem vesztettek; s vegre elkövetkezik a perc, midőn azokat tovább tartogatni akarni veszélyes volna; mert hosszú életök megérett arra, hogy meghalassanak. Tudom en, hogy elvenhedi rendszernek, mint elvenhedi embernek, nehéz megválni egy hosszú élet eszméjétől; tudom, hogy faj darabról darabra összedülni látni, mit egy hosszú élet építgetett; de midőn az alap hibás az összedülés fatuma kikerülhetetlen. És mi előttünk, kikre a gondviseles egy nemzet sorsát bírta, halandó ember gyarlóságai befolyást nem gyakorolhatnak. A nép örök, s öröknek kívánjuk a nép hazáját, s öröknek

ama dynastia fényét, melyet uralkodóknak ismerünk. A mult kor emberei egy-két nap után sirba szállanak; de a Habsburg ház nagyreményű ivadékára, Ferenc József hercegre, ki első fellépésekor a nemzet szeretetét magáéva tette, egy fényes trónus öröksége vár, mely erejét a szabadságból meríti”.

Ugyanezen szellem hatja át magát a feliratot is: az erős jogérzetnek s a dynastia iránti törhetetlen hűségnek, ragaszkodásnak folytonos hangsúlyozása. — A feliratot március 15-én vitte Bécsbe egy fényes küldöttség, melyet maga a nádor vezetett.

Nem kísérlem meg rajzolni, mint fogadták a bécsiek a magyarokat; hogyan ünnepeleek különösen Kossuthot; hiszen ehez a Kossuth utólrhetetlen tollára volna szükségem; nem szolok arról se, mi történt epen e napon az ország fővárosában, Budapesten, hogyan tette szabaddá a lelkes ifjuság Petőfi és Jókai vezérlete alatt e gy napon a sajtót, hogyan szavalták szakadó esőben a város nevezetesebb pontjain, sok ezernyi nép előtt a Talpra magyart, a szabaddá lett sajtó legelső termekét; csak azt említem meg, hogy Ferdinánd király a magyarok jogos kereset teljesítette, s márc. 17-én Batthányi Lajos gróft kinevezte az első magyar felelős miniszterium elnökeve, s megalakult a legfényesebb miniszterium, mely valaha ország kormányzására vállalkozott. S ezzel megszűnt a régi Magyarország megalakult az új, telve reményekkel, telve bizalommal a népek Istene iránt, ki a 300 esztendő igát a nemzetről levette; telve szeretettel és hűséggel a jó király iránt, ki a kor intő szavát megértvén, népe kívánságát meghallgatta.

A nagy események e futolagos attekintéséből látjuk, hogy 1848 előtt a magyar nemzet a pusztulás szelén állott; meglagaikozott nemessége sem a korszellemvel, sem a fenyegető hatalommal megbirkózni többé nem bírt. De hogy politikailag érett, eltereváló, fejlődésre képes volt, bebizonyította azzal, hogy tehetlenségének tudatára ebredt; hogy sokszor szemere hányt önzesenel hazája szeretete erősebb, hatalmasabb lánggal lobozott lelkeben, megmutatta akkor, amikor a nemzet megtartásáért kényszerítés nélkül le tudott mondani ezer esztendőn keresztül élvezett kiváltságairól. Lemondott szolgálai, a jobbágyok javára, de lemondott a nemzeti let érdekében. Lemondott, mert belátta, hogy a nemzetet többé nem a fegyver vedi meg, teszi nagygya, melyet ő olyan diésősegesen forgatott idáig, hanem a munka, mely nem lehet kiváltság, melynek annal nagyobb a hatalma, minél többen egyesülnek zászlója alatt. És lemondott, mert akkori ideális vezetőnek elhitte hogy ez a nép, mely századokon át elnyomatva sóvárgott az egyenlőséget, jogaival fog tudni élni.

Mert tudnunk kell, m. t. közönség, hogy az 1848-ik nagy események vezető ferjai az apostolok rajongásával csak a maguk fontos eszményeinek ragyogását láttak s azt hitték, hogy azok a jövőnd előtt is olyan érintetlen tisztaságban fognak tündökölni, mint ő előttük tündököleek. Szent lelkesedésükben nem is gondoltak arra az eshetőségre, hogy talan ezeket a kivított nagy jogokat az azokkal elni nem tudó szabad nép erkölcsi es anyagi megrontására is felhasználhatja a szabadságtól irtó hatalom. Megvoltak győződve, hogy a szabadság megtanítja a népet a szabadsággal való élésre is s már megalakulva látták képe

letben az erős, hatalmas egységes magyar nemzetet, mely ismét elfoglalja őt megillető helyét Európa független, nagy nemzetei sorában, mint elfoglalta hajdan, a nagy nemzeti királyok korában, fájdalom, nem lett úgy, mint ahogy e nagy apostolok gondolták es hitték.

(Vége köv.)

A keresk. és iparkamarák és az inkompatibilitás.

— A temesvári kamara mozgalma. —

Az országgyűlési képviselők összefehetlenségének kérdése, a melyben ez idő szerint a parlamenti bizottságok dolgoznak, legközelebb a kereskedelmi es iparkamarák napirendjére kerül. Az impulzust ehhez a temesvári kamara adja meg, a melynek legutóbbi ülésén élénk vitát okozott az inkompatibilitás.

Az ügyet, napirend előtt, Weisz Hugó kamarai beltag tette szóvá. Tüzetesen foglalkozott azon tárgyalásokkal, melyek ezidő szerint a parlament bizottságában az inkompatibilitás kérdése körül folynak.

Távol áll tőle — mondta — az ügy háttérében rejlő politikai mozzanatok taglásába ereszkedni, hanem beéri azon szempont mérlegelésével, mely a hazai közgazdaság minden barátját, főkép azontán a kereskedelem es ipar törvényes képviselőit alkotó kamarát méltán érdekelheti. E szempont pedig megkivánja hogy törvényhozasunkban az ipari es kereskedelmi élet tereben bő gyakorlati tapasztalatok fölött rendelkező férfiak minél szamosabban foglaljanak helyet. Külföldön az országgyűlés tagjai egyszersmind a legjelentékenyebb gyárosok es kereskedők, a kiknek e nemű tevékenysége legkevésbé sem jön kollízióba törvényhozői állásukkal. Saját reszeről is keszséggel elismeri, hogy a kérdésnek törvény útján való rendezése szükséges, mert fatyuhajtások nálunk is termettek, de óvatosságra is szükség van, nehogy a celon túlőve fontos anyagi érdekek hátrányt szenvedjenek.

Tekintve a szönyegen forgo tárgy sokszoros gazdasági vonatkozásait, nagyon is helyén való, hogy a kamara e tekintetben állást foglaljon, jelesül indítványozza, miként indokolt felterjesztés intéztessek a magyar országos képviselőházhoz, mely lenyegében következőleg hangzanak:

A kamara, midőn saját reszeről is örömmel üdvözli a közélet purifikációját célzó mozgalmat, abbéli óhajának ad kifejezést, hogy a törekvés ne lépje at azon határt, melyen túl menve az ipar es kereskedelem tere működő, érdemeiket es tapasztalatokat szerzett férfiak számára a törvényhozasban való részvétel lehetetlené tetetik.

Ez indítvány fölött élénk vita fejlődött melyben Kohn Sándor, Sternhalt Salamon es Deutch Andor vettek részt.

Majd elnök hosszabb felszólalásban ismertette az ipari es kereskedelmi érdekeltségnek az inkompatibilitás kérdésében elfoglalt álláspontját s a vita eredményekép indítványára a kamara egyhangulag hozzájárult Weisz Hugó javaslatához, am a képviselőházhoz való kérvényezést oportunitási szempontból mellőzni határozza azzal hogy az üles indítványevő javaslatának elfogadásával csupán egy elvi kijelentés keretében óhajt maradni, elegendőnek tartván, hogy ilykép a testver-kamaráknak is alkalom fog nyújtatni vonatkozó álláspontjuknak a körvonalozására.

IRODALOM.

Zempléni Árpád.

— Didó. Lyrai regény. Ara két korona. —

Egy kis tuzással el lehet mondani, hogy lyrai költeményeket manapság csak a miniszterelnökhöz írnak már. Minden költői érzés, kifejezés arra jó csak, hogy a hatalom időnkénti birtokosát dicsőítse. A lyra ott van a vezércikkben és megutáltja a velünk az olvasást. Romeo nem használt olyan költői tuzásokat, Juliajának dicsőítésekor, mint azok a poéták, kik szertelen vagyakozásban tollat ragadnak és megéneklék szerelmük tárgyát, a mindenkor miniszter elnököt. Legtöbbször prózában, de akad mar poeta, a ki legalább hetenkint egyszer versben is lerakja hódolatát imádottja lábához.

A poéták már észretértek és azt mondják, hogy nem bolondok lányokhoz, asszonyokhoz verset írni, ok a miniszterelnöknek írnak hüzelgő, ömlengő cikkeket, mert ez halasabb, mint a hölgyvilág.

De a nagy versenyben sokan kiszorulnak a poéták között. Vegre is csak két talra van az embernek, még ha miniszterelnök is. A künrekedt poétáknak márnem marad mas hatra, mint azok dicsőítése, akiknek a talp körül hely jutott. . . . Mások már csak kisebb nagyságokhoz férnek oda.

Egyszóval, a mai poétának, ha boldogulni akar, bármily perverznek lassék is a dolga, lyrai érzelmekkel kell viseltetni valami nagy ur iránt. Lantjának egy-két hurja mindig ennek a férfinak a méltására legyen hangolva, a megmaradt rész lehet a hölgyvilágé.

De néhány bolond, impraktikus poeta, még énekel szerelméről, szabadságról, borról és örömről, gyönyörrel és bánatról, sőt meg ki is adja, persze saját költségen a verseit. Z e m p l é n i Á r p á d is ezek között való. Tizenötletendős költői pályájának keservei, nélkülözései sem tettek praktikussá és mit mondják — még csak fordítási munkát sem tudott magának valamely szín aznál szerezni.

Ő is ahhoz az iskolához tartozik, a melynek Vajda, Reviczky voltak a mesterei. Azt a büszkeséget, mit csak igazi költő érezhet magában, ő soha le nem vetette. Bizonyára többre viszi, ha a toll lakájának példáját követi és irodalmi képességét jól kamatoztatja. Nyelvét, stílusát, dolgozatainak formáját szintén dicsőítenek mint azokét, akik a perverz „lyra“ művelői. Sikerei előtt terdet hajtana a közönség, mely még a jellemfogyatékosságot is szívesebben megbocsátja, mint az ügyetlenséget.

Zempléni poétalelek, de nem a zsar poéták divatos kasztjából való, mely kinri mekkel kelt feltűnést, csupán hangulatokban dolgozik és a gondolatokat számúzi. És képzeljék csak, nem gróf kisasszonyokhoz, elérhetetlen miljomos leányokhoz intézi verseit, hanem egy — korcsmarosnéhoz. Nem rettenetes ez! Zempléni lyrai regényének hősnője a „Karthágoz“ címzett vendéglő urnője, kit Didónak keresztel a költő. Erről a korcsmarosnéról, kit a költő királynővé avat, gyönyörű versek vannak a kötetben, mely százféle színváltozásban mutatja be a poeta aranyos kedélyét. A vidám bordal, a bánatos temetőének, az enyelgő szerelmi dal, a maró szatira, és csattanós epigramma, mind megtalálható Zempléni Árpád regényében.

Engem különösen a szatírája érdekelt. Közállapotaink a szatirikusnak bő anyagot adnak. Guny valóban, hogy bár a fórumon

annyi sekély jellem pompázik, még sincs — gnyköltészetünk. A szatira marólugja tisztíthatná csak meg ezt a moeskos talajt, melyen gögösen lépked a felfujt nagyság, lesben áll az üzérkedés és háttérben görnyed szürke mezében a tisztesség. A szatira választóvize kellene ahhoz, hogy elvakult társadalmunk felismerje, hányszor tévesztették meg, értéktelen fémét tartva elébe szinarany helyett.

A „Kobakhaza“ című szatírárt gyönyörűséggel olvastam. Vajha akadna Zempléni ezen az uton követője! Nincs rá kitalálás, mert hazánkban a karikatúra rajzolók is csak a hatalom nélküliek, a gyengék arcát torzítgatják, a hatalmasok megszépülnek az élelaprajzolók ónja alatt, épugy mint a vezércikkírók poémaiban.

Az Ocskay brigadéros.

Herczeg Ferencz történelmi színművének összes zeneszámaát, H u b e r Sándor átíratában közli a „Zenélő Magyarország“ ápril 1-ji 7-ik füzeté. E füzet tartalmazza meg F e k e t e István, „Kipírult már az ég alja“ magyar dalát, és G r i e g E d w a r d „Szerettek én“ remek szép műdalát. A zongora zeneirodalom legjelentősebb és legsikerültebb újdonságait adja e közkedvelt zeneműfolyóirat minden füzeté. E füzetel kezdődő II-ik évfolyomra az előfizetés, egy negyedevre 6 füzetre, 62 oldal zeneműre 3 korona. Előfizetéseket elfogad és Mutatványszámot 60 fillér beküldött bélyegért küld a „Zenélő Magyarország“ kiadó hivatala, Budapest VI., ker. Csengeri utca 62 a.

CSARNOK.

A ki nem a szívére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen“ számára írta Vajda József.

Folytatás.

Nemtelen bosszu. (26)

A régi szerelem — mely még teljesen ki sem aludt szívében — újra éledezni kezdett s már arra is gondolt, hogy ha haza jutnak majd X-be, s a válópör Otília javára dönt el, a mi több, mint bizonyos akkor megkéri a kezét s mind a ketten új életet kezdenek. Hiszen ő Otíliaért küzdött, azért vágyott a kitüntetésekre, hogy érdemessé tegye magát hozzá.

S míg ilyen gondolatok keringtek agyában, eltevedt, a sötétben nem tudta magát tájékozni a különben s ismeretlen utcákon. És emberek az egész uton nem találkoztak, akitől utbaigazítást kérhetett volna.

Halk kopogás vonta azonban egyszerre figyelmét s kíváncsian fordult hátra, hogy megszólítsa az ismeretlen, mikor az hirtelen torkon ragadja s fojtogatni kezdi.

„Nyomorult, imádkozz, mert gonosz lelket rögtön kiszorítom belőled! Hol voltál, ugy-e szeretődnél!“

Hajnal az első pillanatban megijedt, mert azt hitte, hogy rablókkal van dolga, de a hangról csakhamar felismerte — Hideghkutyát. A „szerető“ szó említése felháborította, szívet a harag öntötte el s görésösen ragadta meg támadójának a kezét a csuklóban; melyet ha próbá szorítottak volna, se fajhatott volna jobban. Az ijedség és a haragból született gyűlölet oly nagy erőt kölcsönöztek neki!

Hiszen a gyűlölet sokkal nagyobb az emberben, mint a szeretet, mert míg a szeretet csak annyit áldoz, amennyit lehet és ami által más egyéb érdek nincs veszé-

lyeztetve: addig a gyűlölet élet ellen képes törni és életet képes áldozni!

Mindketőjüknek ki volt fejlődve a gyűlölet s biztosra vették, hogy egyiküknek most meg kell halnia! Minél előbb, annál jobb, de ők fölöslegesen egymásra nézve.

Hideghkuty erősebb volt, mint Hajnal Gerő s kirántva kezét a vasmarkokból, hatalmas csapást mért öklének csontos buzogányával ennek fejére, úgy, hogy megtántorodott. Majd derekát átölelve, földre teperte, de Gerő egy végső erőmegfeszítéssel fölültermelt s mellére térdelt a dühös állatnak, a ki úgy érezte magát terhe alatt, mintha egy világ nehezednék rá.

„Igy akartál hát bosszút állani gazember, fényes nap mellett nem mertél a szemem közé nézni, hisz' most is hátulról támadtál meg, mint a kutya! Mit csináljak most veled te undok kéjenc?“

Amaz, nyögött alatta, melle a súlyos teher alatt hörögni kezdett, de az életöztön megegyeszer hihetetlen erőt adva karjaiba, fölül kerekedett s most már ő kérdezhetne volna Gerőtől, hogy mit csináljon vele, de nem kérdezte, hanem, amit akart, az megtette.

Összekötözte kezét, betömte egy zsebkendővel a száját, mire hörkoesi termelt mellettük, mely úgy latszik erre a célra volt megfogadva. Kettén a kocsiba löktek Gerőt s Hideghkuty ujjongva kiáltott a kocsisnak: „Hajts!“

És a kocsis mindent tudott, ismerte e célt, csak a személyeket nem ismerte.

Hideghkuty ördögi tervet gondolt ki s lelke örült a sikernek. Arcán izgatottsággal párosult öröm kifejezése ült, szeme vadul szikrázott s vérlázító megvitéssel vigyorgott áldozata szeme közé.

(Folyt. köv.)

Nyilt-ter.

Grof Schönborn-Buchheim kirvin beregm uradalomból.

Dr. Kety, dr. Bókay, dt. Widerhoffer

tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik

A Szolyvai gyógyforrás

kosztény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebajoknál, csukorbetegség, húgyhomok, epekö, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomorbetegésnél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

Gyárkémények, kazánbe-falazások gépalapok és mindenféle diszkómives munkák, valamint nedves falaknak tökéletes szárazzá tételéért 10 é. jótállás mellett elvállalja Szathmáry József építőmester Debreczenben Erzsébet ut. 29.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használatával. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógy-szertárában, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Faj tiszta, jól telett ősszel szedett, háromszor permetezett kövi-dinka, kadarka és olasz rizling, sima Szőlő-vevő eladó Benyáts Emilnél Tíz-palota.

Lukács Vilmos

építési anyagok és gazdasági cikkek rak-tára, tetőfedő és aszfalt Vállalata
DEBRECZEN; H. tvan-utca 5.

A tavaszi építkezések beálltával ajánl:
1a **PORTLAND CEMENTET.**
1a **ROMÁN CEMENTET** a beocsini cementgyári Unio gyártmányát nagyban és kicsinyben.
ASZFALT ELSZIGETELŐ LEMEZEK alapfalak elszigetelésére.
ASZFALT KÖFEDÉLLEMEZ (kátrány lemez),
KÁTRÁNYMENTES VALÓDI SZAGTALAN ASZFALT LEMEZEK tetők befedésére,
KARBOLINEUMOT TINCTURÁLT VIZMENTES KÖSZÉNKÁTRÁNYT fa mázolására,
CZEMENT és KERAMIT LAPOKAT, KŐAGYAGCSÖVEKET legjutányosabb árak mellett.
Mindennemű szakbavagó munkák kivételére, nedves falak szárítására vállalkozik.

Tavaszi idény ujdonságok.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni; hogy a tavaszi és nyári idényre a legszebb ujdonságok bel és külföldi szövetekben megérkeztek s így

férfi szabó műhelyemben

saját felügyeletem alatt a legmodernebb szabás szerinti

férfi ruhák

a legújabb divatu szövetekből igen mérsékelt árak mellett készíttetnek.

Üzlethelyiség: Széchenyi utca, a Kunz József és Társa céggel szemben.

Tisztelettel
Steier Gyula
férfi szabó.

Vásárokat látogató és házalóknak!

Klabáló gumifujók, gömbölyű és hosszúak, ördög-kolbász, gigerli és szivarfujók minden színben. Elefántormány, madárlanggal. Pütemüle fuvola meglepően magyar hangot utánoz. Szaladó fénylő egerek. Repülő gumi kolbász (nagy hecs). Dur-rantó labdák, Hasmenő gigerlik, has-hajtó piulákkal. Ezenkívül mindenféle legújabb játékok és mulattató cikkek a legjobb minőségben kapható

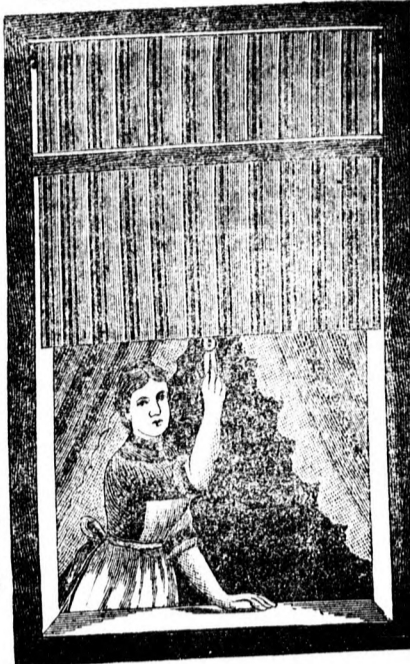
M HACKER'S SÖHNE.
Bécs VII. Neubaugasse 20.

magyarban árukereskedésben, utánvétellel, csakis megelőzőleg beküldött foglaló ellen. Pontos és szolid kiszolgálás. Mustraküldet 1 kor.

Nevezett Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Csonka Dániel

önműködő ablak görfüggöny felszerelő
Debreczen, Kossuth-utca 25.

Tartósságért 10 évtől kezdve

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti

Czélyszerűsége, olcsósága, tartóssága és könnyelműségével fogva felülmúlhatlan. A rudak önműködése által az eddig elfordult kelemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva. A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nézve igen előnyös. Az amerikai redőnyrud bármely ablaknál alkalmazható, a rud he- vagy kioldására felette egyszerű és egy percnyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel

Csonka Dániel.

כשר שפחה

A közelgő

izr. husvéti ünnepekre

Üveg-, porcellán-, zománcozott edényeket és mindenféle

evőeszközöket

ajánl

KASZANYITZKY ENDRE

Debreczen, Piacz-utca 57. sz.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek.

Előnyösen ismert kitűnő gyártmányu stiriai lódent

divat kelméket; fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre szállít

Kastner és Öhler cég posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Gyomorbajban szenvedőknek!

Mindazoknak kik meghűlés, vagy a gyomor túlterheléséből, hiányos, nehezen emész-tető, nagyon meleg vagy nagyon hideg ételek élvezéséből, esetleg rendetlen életmód által gyomorbajt, mint

gyomorkatarrhust, gyomorgörccsöt, gyomorfájdalmakat, nehéz emésztést, vagy elnyálkásodást

kaptak, itt ajánlunk egy jó házi-szert, melynek bámulatos jóhatása már évek óta kipróbálva van. Ez az úgynevezett

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbor.

Ezen gyógyfűbor kiváló gyógyhatásának bizonyult gyökerekből és jóborból készült, erősíti és élénkíti az emésztőszervezetét az embernek. E gyógy-bor megszünteti az emésztési zavarokat és elősegíti a vér egészséges ujjaképződését.

E gyógyfűbor alkalmas időben használva, már csirájában elfojtja a gyomorbajt. Ez okból nem szabadna késmi ennek használatával. A fejfájás, felbűffogás, felfuodás, gyomorégés, rosszullét, hányás, melyek az idült gyomorbajosoknál a leghevesebben fellépnek, gyakran már az első ivás után eltűnnek.

Székrekedések és ennek kellemetlen következményei, mint szorongás, kolika-fájdalmak, szivdobogás, álmatlanság, valamint májvérzések, a léplaganatok és aranyér fájdalmak, e gyógyfűbor által megszüntetnek. Az emészté-telenséget megszünteti és eltávolítja a gyomorból az alkalmatlan anyagokat.

Sovány, halvány arc, vérszegénység, gyengeség rendes következményei a rossz emésztésnek, továbbá a hiányos vérképződés és beteges állapot a májban. Etvágytalanságnál kapcsolatosan ideges lehangoltság és kedvetlenség-gel, valamint a gyakori fejfájás és álmatlan éjszakák miatt sokan tönkrementek már. — A gyógyfűbor a már elgyengült életérőnek új tápot ad. E szer fokozza az ét-vágyat, elősegíti az emésztést és táplálást, élénkíti az anyagcserét és vérképződést, az izgatott idegeket megnyugtatja és új életkedvet ad. — Számos elismerő és köszönő irat bizonyítja ezt.

A gyógyfűbor üvegekben kapható 1 frt 50 krért a debreczeni gyógyszer-tárakban. E gyógyszer-tárak 3 üvegenként megrendelésre az ország minden részébe szállítanak. Kapható továbbá: Bagamér, N.-Léta, Derecske, Vámos-Pécs, Hosszú-Pályi, Konyár, Sam-son, Szoboszló, Kaba, Földes, Nádudvar, B.-Ujváros, H.-Büszörmény, Hadház, Balkány, Erőmhálya, Székelyhid, Diószeg, P.-Ladány, Egyek, Csege, T.-Polgár, H.-Nánás, Ujfehértó, H.-Dorog, B.-Szt.-Mihály valamint Magyarország minden nagyobb és kisebb városában.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Kérjük mindég

Hubert Ulrich-féle gyógyfűbort.

Az én gyógyfűborom nem titkos szer, alkatrészei a következők: Malagabor 400,0, Borsosy 100,0, Glicerín 100,0, Vörösbör 240,0, Vörös berkenye nedv 150,0, Cseresznye nedv 320,0, Manna 30,0, Aniskapor, Anis, Helénagyökér, Amerikai gyógy-gyökér, Gentiana gyökér, Kalmus gyökér aa 10,0. Ezen alkatrészek összekeverendők.